

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 31 lipca 2013 r. (data prezentaty) powód M. D. domagał się zapłaty kwoty 80.000 zł (osiemdziesięciu tysięcy złotych) od Przedsiębiorstwa Państwowego (...) w W., w tym 24.000 zł tytułem nakładów koniecznych, celem dostosowania budynków mieszkalnych, stanowiących własność powoda, położonych w W., przy ul. (...), do norm technicznych prawa budowlanego tj. przeprowadzenia rewitalizacji akustycznej, oraz 56.000 zł tytułem odszkodowania za spadek wartości opisanych powyżej nieruchomości strony powodowej, na podstawie art. 129 ust. 2 i art. 136 ust. 3 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska w związku z ustanowieniem Uchwałą nr 76/11 Sejmiku Województwa (...) z dnia 20 czerwca 2011 r. obszaru ograniczonego użytkowania dla (...) im. (...) w W., mocą którego przedmiotowe nieruchomości znalazły się w całości w strefie Z2 (pozew k. 2-43).

Odpis pozwu doręczono pozwanej w dniu 14 listopada 2013 r., odpowiedź na pozew została wniesiona w terminie z dniem 10 grudnia 2013 r. (k. 55-121).

Pozwana domagała się oddalenia powództwa w całości oraz zasądzenia kosztów postępowania, podnosząc w pierwszej kolejności zarzut upływu terminu zawitego w sprawie, ze względu na objęcie nieruchomości przez powoda ograniczeniami wynikającymi z rozporządzenia Wojewody (...) nr 50 z dnia 07 sierpnia 2007 r.

Na wniosek strony powodowej dołączono do sprawy akta XV GCo 803/13 Sądu Rejonowego dla m.w W. XV Wydział Gospodarczy na okoliczność wykazania zaważania pozwanej do próby ugodowej, wnioskiem z dnia 17 lipca 2013 r. (data stempla pocztowego, k. 2-10 ww.akt). Z akt sprawy wynika, że na posiedzeniu jawnym w dniu 12 grudnia 2013 r. strony nie zawarły ugody w zakresie objętym pozwem (k. 25).

Pismem z dnia 26 marca 2015 r. (data stempla pocztowego) strona powodowa cofnęła powództwo w sprawie, wnosząc o nieobciążanie jej kosztami postępowania na podstawie art. 102 KPC (pismo k. 175-177).

Strona powodowa wskazała, iż została wprowadzona w błąd orzeczeniami Sądu Okręgowego i Sądu Rejonowego odnośnie obowiązywania Rozporządzenia nr 50 i braku upływu terminu zawitego. Gdy powód składał pozew istniało kilkaset wyroków sądów, potwierdzających orzeczenia NSA, że ww. Rozporządzenie przestało obowiązywać przed wejściem w życie uchwały 76/11.

Na rozprawie wyznaczonej na dzień 31 marca 2015 r. (k. 168) strona powodowa podtrzymała swoje stanowisko w przedmiocie cofnięcia powództwa, zaś strona pozwana wносиła o obciążenie strony powodowej kosztami, wskazując iż była reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika.

Sąd ustalił i zważył co następuje:

Zgodnie z art. 203 § 1 KPC, Pozew może być cofnięty bez zezwolenia pozwanego aż do rozpoczęcia rozprawy, a jeżeli z cofnięciem połączone jest zrzeczenie się roszczenia - aż do wydania wyroku. Z kolei art. 355 § 1 KPC stanowi: Sąd wydaje postanowienie o umorzeniu postępowania, jeżeli powód cofnął ze skutkiem prawnym pozew lub jeżeli wydanie wyroku stało się z innych przyczyn zbędne lub niedopuszczalne.

W przedmiotowej sprawie powództwo zostało cofnięte pismem z dnia 26 marca 2015 r. (data stempla pocztowego), czyli przed wywołaniem rozprawy wyznaczonej na dzień 31 marca 2015 r.. Zgodnie z dyspozycją przywołanego przepisu zgoda pozwanej na cofnięcie powództwa w takiej sytuacji nie była wymagana.

Sąd, po zbadaniu sprawy uznał, iż brak jest podstaw do stwierdzenia niedopuszczalności cofnięcia pozwu, jak również w ocenie sądu czynność ta nie jest sprzeczna z prawem, zasadami współżycia społecznego ani nie zmierza do obejścia prawa.

Mając powyższe na uwadze, Sąd na podstawie art. 355 § 1 i 2 KPC w związku z art. 203 § 1 KPC, orzekł jak w sentencji w pkt 1.

Zgodnie z art. 79 ust. 1 lit. b i ust. 3 lit. a UKSC, Sąd z urzędu zwraca powodowi całą opłatę od pozwu, jeżeli cofnięcie nastąpiło przed wysłaniem jego odpisu pozwanej, natomiast połowę opłaty, jeżeli pozew cofnięto przed rozpoczęciem posiedzenia, na które sprawa została skierowana, czyli przed wywołaniem sprawy (post. SN z 3.5.1984 r., IV PZ 37/84, OSNCP 1985, Nr 2-3, poz. 32).

Dyspozycja przywołanego przepisu jest podstawą do orzeczenia w zakresie zwrotu 1/2 części opłaty sądowej uiszczonej w niniejszym procesie przez powodów. Odpis pozwu został nadany do pozwanej w dniu 08 listopada 2013 r. (k. 52-53), oraz doręczony w dniu

14 listopada 2013 r. (...) k. 54), a odpowiedź na pozew została wniesiona w terminie i bez braków formalnych.

Skoro zatem powód uiścił 4.000 zł tytułem opłaty sądowej (k. 47) należało zwrócić mu kwotę 2.000 zł (dwa tysiące złotych), o czym orzekł Sąd jak w pkt 2 sentencji.

Pełnomocnik pozwanej na rozprawie w dniu 17 marca 2015 r. żądał zasądzenia kosztów postępowania od powoda na jego rzecz, zaś powód wnosił o nieobciążanie go kosztami na podstawie art. 102 KPC, ze względu na istniejące w dacie wnoszenia przez niego powództwa, liczne orzeczenia sądów powszechnych i administracyjnych, zgodnie z którymi uznano, iż po wejściu w życie ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, Rozporządzenie nr 50 Wojewody (...) utraciło swoją moc. Zatem po wejściu w życie Uchwały nr 76/11 Sejmiku Województwa (...), bieg terminu zawitego rozpoczął się na nowo .

Zgodnie z treścią art. 102 KPC w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami. Oznacza to, iż ustawodawca pozostawił sądom pewną swobodę w zasądzeniu zwrotu kosztów procesu, gdy stosowaniu zasady odpowiedzialności za wynik postępowania, opisanej w art. 98 KPC, sprzeciwiają się względy słuszności, np. nieuwzględnienie roszczenia z powodu prekluzji (por. wyr. SN z 05.12.1967 r., III PRN 78/67), wygórowanie żądania o zadośćuczynienie, którego określenie zależy od oceny sądu a powodowie są subiektywnie przekonani o jego zasadności (por. post. SN z 09.10.1967 r. I CR 81/67), wyjątkowo ciężką sytuację strony przegrywającej (por. wyr. SN z 17.11.1972 r. I PR 423/72), oddalenie roszczeń powoda na podstawie art. 5 KC, czy istotna zmiana linii orzeczniczej. Okolicznością uzasadniającą zastosowanie art. 102 KPC może być także precedensowy charakter rozpoznawanej sprawy (por. uzasadnienie wyroku SN z dnia 29 sierpnia 1973 r., I PR 188/73, OSNC 1974, nr 3, poz. 59; postanowienie SN z dnia 7 grudnia 2011 r., II CZ 105/11, LEX nr 1102858).

Przepis ten ustanawia zasadę słuszności, będącą odstępstwem od zasady odpowiedzialności za wynik procesu, jest rozwiązaniem szczególnym, wymagającym do swego zastosowania wystąpienia wyjątkowych okoliczności.

Sposób skorzystania z zapisu art. 102 KPC jest suwerennym uprawnieniem jurysdykcyjnym orzekającego i od jego oceny należy przesądzić czy wystąpił szczególnie uzasadniony wypadek, który uzasadnia odstępienie, oraz w jakim zakresie, od generalnej zasady obciążenia kosztami procesu strony przegrywającej spór. Kontrola instancyjna w tym zakresie jest ograniczona do sytuacji, gdy zastosowanie przepisu art. 102 KPC nie zostało w ogóle uzasadnione bądź nastąpiło z rażącym naruszeniem reguł przewidzianych w tym przepisie (por. wyr. SN z 19.05.2006 r., III CK 221/05 oraz post. SN z 18.04.2013 r. III CZ 75/12). Podstawę do zastosowania art. 102 KPC stanowią konkretne okoliczności danej sprawy, przekonujące o tym, że w danym przypadku obciążenie strony przegrywającej kosztami procesu na rzecz przeciwnika byłoby niesłuszne i niesprawiedliwe.

Przenosząc powyższe na grunt przedmiotowej sprawy Sąd uznał, iż zachodzą w przedmiotowej sprawie przesłanki do zastosowania art. 102 KPC w ten sposób, aby nie obciążać strony powodowej kosztami procesowymi.

W pierwszej kolejności Sąd wskazuje, iż w sprawach dotyczących odszkodowań z tytułu ustanowienia obszaru ograniczonego użytkowania dla (...) im (...) istniała istotna rozbieżność w orzecznictwie sądów administracyjnych

jak i w orzeczeniach samych sądów powszechnych, odnośnie obowiązywania Rozporządzenia nr 50 Wojewody (...) z dnia 07 sierpnia 2007 r. (przykładowo orzeczenia Naczelnego Sądu Administracyjnego w wyrokach sygn. akt II OSK 445/09, II OSK 502/09, i przeciwstawne stanowisko w wyrokach WSA sygn. akt IV SA/Wa 2569/07 i NSA sygn. akt II OSK 1195/08, II OSK 1749/08).

Pismem z dnia 10 maja 2010 r. Prezydent W. zwrócił się do Prezesa Naczelnego Sądu Administracyjnego z wnioskiem o podjęcie uchwały czy rozporządzenie Wojewody (...) numer 50 z dnia 7 sierpnia 2007 r. ws. (...) Ograniczonego (...) w W. zachowało moc obowiązującą po wejściu w życie ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. W odpowiedzi na powyższe pismo Prezes Naczelnego Sądu Administracyjnego pismem z dnia 26 maja 2010 r. wskazał, że niecelowe jest wystąpienie do Naczelnego Sądu Administracyjnego z wnioskiem o podjęcie uchwały, albowiem analiza najnowszego orzecznictwa NSA wskazuje, że w orzecznictwie tego Sądu dominuje pogląd, iż w związku ze zmianą przepisu zawierającego upoważnienie do utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania, rozporządzenie stało się nieaktualne. Specjalista K. S. z Biura Rzecznika Praw Obywatelskich wskazał, że odpowiedzi na pytanie czy Rozporządzenie Wojewody numer 50 z dnia 7 sierpnia 2007 r. obowiązuje, udzielił Naczelny Sąd Administracyjny w wyroku z dnia 29 września 2009 r. (kwestia znana Sądowi z urzędu, powoływana m.in. w sprawie rozpoznawanej przez Sąd Okręgowy w Warszawie, o sygnaturze II C 34/14, k. 217-218 i k. 231-232, [http://orzeczenia.ms.gov.pl/content/\\$ \(...\)_II_C_ \(...\)_2014_Uz_2014-08-19_001](http://orzeczenia.ms.gov.pl/content/$ (...)_II_C_ (...)_2014_Uz_2014-08-19_001)).

Powołując się na ww. orzeczenia sądy powszechne także różnie oceniały tę podstawową dla oceny możliwości dochodzenia roszczenia odszkodowawczego przesłankę. Wprawdzie sam fakt występowania rozbieżności orzeczniczej nie jest przesłanką per se do odstąpienia od obciążenia strony kosztami to należy jednak zważyć, iż sama pozwana informowała na swoich stronach internetowych www.lotnisko-chopina.pl oraz www.odpowiedzialnelotnisko.pl w ramach kampanii społecznej (...), o możliwości ubiegania się o odszkodowanie, nie informując o kwestiach terminu zawitego do dochodzenia roszczeń (raport (...) na stronie [www.\(...\).pl](http://www.(...).pl) str. 89-90, [\(...\) /informacje-ogolne/Blog/plyna-wnioski-z-00u](http://(...)/informacje-ogolne/Blog/plyna-wnioski-z-00u) ver. 2009-2012). Co więcej, w oparciu o argumentację, iż Rozporządzenie nr 50 Wojewody (...) przestało obowiązywać przed wejściem w życie Uchwały nr 76/11 Sejmiku Województwa (...) strona pozwana uzyskała korzystną dla siebie decyzję środowiskową. W związku z powyższym należy wskazać, iż pozwana w zależności od jej konkretnego interesu, prezentowała dwa całkowicie rozbieżne stanowiska odnośnie obowiązywania przepisów dotyczących ustanowienia ograniczonego obszaru użytkowania dla (...) im. (...), mogąc wprowadzać powodów w konfuzję co do ich praw, zaś brak jednoznacznego rozstrzygnięcia tej kwestii przez sądy najwyższego szczebla tę konfuzję mógł wzmacniać.

W ocenie Sądu powodowało to uzasadnione przekonanie u odbiorców, że przysługuje im prawo do żądania odszkodowania na skutek utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla (...) im (...) w przypadku, gdy ich nieruchomości zostały nim objęte. Pogląd ten później zweryfikowała pozwana odmawiając wypłaty odszkodowań zarówno w postępowaniu ugodowym jak i sądowym, powołując się na upływ terminu wskazanego w art. 129 § 4 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska.

Sąd wziął pod rozwagę, iż osoby reprezentowane przez fachowych pełnomocników powinny zostać przez nich w sposób pełny poinformowane o ryzyku, z jakim wiąże się wytoczenie powództwa. Uznał jednak, że powyższe okoliczności, związane zarówno z diametralnie różną linią orzeczniczą, wątpliwościami co do stanu prawnego, jak i samą postawą pozwanej nie mogą obciążać powodów, gdyż godziłoby to w elementarne społeczne poczucie sprawiedliwości. Stanowisko takie zajął też Sąd Najwyższy w wyroku z dnia

20 grudnia 1979 r. (III PR 78/79, OSP 1980, z. 11, poz. 196, z głosem W. Siedleckiego), gdzie jednoznacznie stwierdził, że okoliczność, że powodowie mogli być subiektywnie przekonani o zasadności swojego roszczenia, które jednak ze względu na upływ terminu nie może być dochodzone na drodze sądowej, uzasadnia zastosowanie art. 102 KPC.

Sąd zważył także, iż w przedmiotowej sprawie działania pozwanej ograniczyły się do złożenia odpowiedzi na pozew, zasadniczo opracowanych na podstawie jednego wzoru stosowanego przez pozwaną we wszystkich sprawach tzw.

lotniskowych, powtarzającego raz wypracowaną argumentację. W tej sytuacji Sąd uznał, iż nakład pracy pozwanej dla tego typu sprawy był mniejszy niż przy przeciętnych sprawach sądowych.

Biorąc pod uwagę całość przedstawionej powyżej argumentacji Sąd doszedł do przekonania, iż zachodzi wyjątkowa sytuacja przewidziana dyspozycją przepisu 102 KPC i słuszne będzie odstąpienie od obciążania kosztami postępowania strony powodowej w całości, o czym orzekł jak w punkcie 3 sentencji.

SSO Ewa Teofilak

ZARZĄDZENIE

1. (...)

2. (...)(...)

(...)